

Panelė Polė

1

SKYRIUS

Tą birželio rytą panelė Polė Harington gana skubriai įžengė į savo virtuvę. Šiaip jau panelė Polė nemėgo skubėti – ji net didžiuodavosi savo ramumu. Bet šiandien ji skubėjo – tikrai skubėjo.

Nensė plovė kriauklėje lėkštes ir nustebusi pakėlė akis. Ji dar tik du mėnesius dirbo panelės Polės virtuvėje, bet jau žinojo, kad šeimininkė niekuomet neskuba.

– Nense!

– Klausau, madam, – linksmai atsiliepė Nensė, toliau šluosdydama ašotį.

– Nense, – panelės Polės balsas šį kartą buvo griežtas, – kai aš su tavimi kalbu, norėčiau, kad liautumeis dirbusi ir klausytum, ką tau sakau.

Nensė išraudo. Ji iškart pastatė ašotį, dar tebeapsuktą šluoste, ir dėl to vos jo neapvertė – o tai ją dar labiau išmušė iš vėžių.

– Taip, ponია, aš klausau, ponია, – išmikčiojo ji, tvirčiau patatė ąsotį ir tuoj atsigrėžė. – Aš tik dirbau savo darbą, nes jūs ši rytą man liepėt greit suplauti lėkštes, jeigu prisimenat.

Šeimininkė piktai suraukė antakius.

– Pakaks, Nense. Aš neprašiau tavęs aiškintis. Aš prašiau tik paklaustyti.

– Taip, madam, – Nensė užgniaužė atodūšį. Ji pagalvojo, ar kada nors sugebės įtikti šiai moteriai. Anksčiau Nensė niekada nedirbo „pas kitus“, bet ligota motina staiga tapo našle, liko su dar trim jaunesniais už Nensę vaikais, ir todėl mergina turėjo ko nors imtis, kad padėtų juos išmaitinti. Ir ji labai apsidžiaugė, kai susirado vietą šio didelio namo ant kalvos virtuvėje. Nensė atėjo iš „Užkampio“, šešios mylios nuo čia, ir pažinojo panelę Harington tik kaip senosios Haringtonų sodybos šeimininkę ir vieną iš turtingiausių miesto gyventojų. Tai buvo prieš du mėnesius. Dabar ji pažino panelę Polę kaip griežtą, rūstaus veido moterį, kuri iškart susiraukdavo, jeigu ant grindų nukrisdavo peilis arba per garsiai trinkeldavo durys, ir kuri vis tiek nenusišypsodavo, jeigu ir peiliai, ir durys tūnodavo tylutėliai.

– Kai baigsi ryto darbus, Nense, – pasakė dabar panelė Polė, – gali sutvarkyti mažąjį kambarį palėpėje, laiptų viršuj, ir paklok ten lovą. Iššluok jį ir išvalyk, tik pirma išnešk visus lagaminus ir dėžes.

– Klausau, ponია. Tik prašom pasakyti, kur man sudėti tuos visus daiktus, kai iš ten išnešiu?

– Palėpėje priešais.

Panelė Polė truputį padvejojo, paskui paaiškino:

– Manychiau, dabar galiu tau, Nense, pasakyti. Pas mane at-

vyksta gyventi mano dukterėčia, panelė Poliana Vitjer. Jai vienuolika metų, ir tai ji miegos tame kambaryje.

– Maža mergaitė... atvyksta čia, panele Harington? Oi, argi tai ne puiku! – šūktelėjo Nensė, prisiminusi tą šilumą, kurią sesutės skleidavo jų namuose, „Užkampyje“.

– Puiku? Na, tai ne visai tas žodis, kurį aš vartočiau, – šaltai atsakė panelė Polė. – Tačiau, žinoma, aš noriu, kad viskas būtų kuo geriau. Norėčiau tikėti, kad esu gera moteris ir žinau savo pareigas.

Nensė tirštai išraudo.

– Žinoma, ponია. Aš tik norėjau pasakyti, kad maža mergaitė... galėtų... galėtų praskaidrinti jūsų namus, – pasiaiškino ji užsikirsdama.

– Dėkoju tau, – sausai atsakė šeimininkė. – Tačiau nemanau, kad tai labai jau būtina.

– Bet, žinoma, jūs... jūs norite jos, savo sesers vaiko, – išdrįso pasakyti Nensė, nesąmoningai pajutusi, kad ji kažkaip privalo sukurti palankią aplinką tai vienišai mažai mergeitei priimti.

Panelė Polė išdidžiai kilstelėjo smakrą.

– Tiesą sakant, Nense, jau vien dėl to, kad likimas lėmė man turėti seserį, kuri buvo tokia kvaila, jog ištekėjo, o paskui paleido į pasaulį kūdikį, kurių ir taip jau pakankamai, – nesuprantu, kodėl turėčiau *norėti* ja rūpintis. Tačiau, kaip jau sakiau, viliuosi, kad žinau savo pareigas. Žiūrėk, kad išvalytum kampus, Nense, – griežtai užbaigė ji ir išėjo iš virtuvės.

– Taip, ponია, – atsiduso Nensė ir pakėlė pusiau iššluostytą ąsotį – dabar tokį šaltą, kad vėl norėjosi jį pamerkti.

Panelė Polė savo kambaryje dar sykį išsiėmė laišką, kurį gavo prieš dvi dienas iš tolimo Vakarų miesto ir kuris buvo jai tokia

nemaloni staigmena. Laiškas buvo adresuotas „Panelei Polei Harrington, Beldingsvilis, Vermontas“, ir jame rašoma:

Mieļoji Ponia,

su giliu liūdesiu pranešu, kad prieš dvi savaites mirė tėvas Džonas Vitjeris ir paliko vaiką, vienuolikos metų mergaitę. Jis praktiškai nepaliko daugiau jokio turto, tiktai kelias knygas, kadangi, kaip Jūs, be abejo, žinote, jis buvo šios mažos misionierių bažnyčios pastorius ir gaudavo labai menką atlyginimą.

Aš žinau, kad jis buvo Jūsų velionės sesers vyras, bet jis leido man suprasti, kad Jūsų šeimų santykiai nebuvo patys geriausi. Vis dėlto jis tikėjosi, kad dėl savo sesers Jūs galbūt norėsite pasiimti mergaitę ir išauginti ją tarp savųjų Rytuose. Štai kodėl aš Jums rašau.

Kai Jūs gausite šį laišką, mažoji mergaitė jau bus pasiruošusi išvykti. Ir jeigu Jūs galite ją priimti, mes labai džiaugtumės, jeigu parašytumėt, kad ji iškart gali atvykti, nes čia kaip tik vienas vyras su žmona rengiasi netrukus keliauti į Rytus, tad jie paglobotų ją iki Bostono ir įsodintų į Beldingsvilio traukinį. Žinoma, Jums būtų pranešta, kurią dieną ir kuriuo traukiniu Poliana atvyks.

Laukiu palankaus ir greito atsakymo.

*Su pagarba
Džerema O. Vait*

Suraukusi antakius panelė Polė sulankstė laišką ir įdėjo jį atgal į voką. Ji jau vakar į jį atsakė ir parašė, kad, žinoma, priims vaiką. Ji vylys, kad žino savo pareigas, – tegu ir kokios nemalonių jos būtų!

Sėdint dabar taip, su laišku rankose, sukilo prisiminimai apie seserį Dženę, to vaiko motiną, ir tuos laikus, kai Dženė, dvidešimtmetė mergina, užsispyrė ištekėti už jauno pastoriaus, nepaisydama šeimos prieštaravimų. O buvo turtingas vyriškis, kuris jai piršosi, ir šeimai jis tiko labiau negu dvasininkas, – bet tik ne Dženei. Anas vyriškis buvo ir vyresnis, ir turtingesnis, o pastorius teturėjo tik jauną galvą, pilną jaunatviškų idealų ir entuziazmo, ir kupiną meilės širdį. Dženė pasirinko jaunystę ir meilę – ko gero, tai natūralu; taigi ji ištekėjo už pastoriaus ir išvyko į pietines valstijas kaip misionieriaus žmona.

Tada ir nutrūko ryšiai. Panelė Polė tai gerai prisiminė, nors tada ji buvo tik penkiolikos metų – šeimos jaunylė. Šeima nuo tada nebeturėjo nieko bendra su misionieriaus žmona. Tiesa, Dženė kartkartėmis parašydavo, o savo paskutinį kūdikį pakrikštijo Poliana savo abiejų seserų, Polės ir Anos, garbei – visi kiti jos vaikai mirė. Tai ir buvo rašoma paskutiniame Dženės laiške, o po kelerių metų atėjo žinia apie jos mirtį. Ją trumpai, bet su gilia širdgėla pranešė pats pastorius mažu laiškeliu, užantspauduotu nedideliame Vakarų valstijų miestelyje.

Tuo tarpu laikas šio didelio namo ant kalvos šeimininkams nesustojo. Panelė Polė, žvelgdama į apačioje besidriekiantį slėnį, mąstė, ką tie dvidešimt penkeri metai pakeitė jos gyvenime.

Dabar jai keturiasdešimt, ir ji visiškai viena pasaulyje. Tėvas, motina, seserys – visi jau mirę. Dabar ji vienintelė namo ir tėvų paliktų tūkstančių paveldėtoja. Buvo žmonių, kurie atvirai apgailėstavo dėl jos vienvės ir ragino ją susirasti draugę ar kompanionę su kuo gyventi. Bet ji nepriėmė nei jų užuojautos, nei patarimų. Ji sakėsi nesanti vieniša. Ji mėgo būti viena. Jai patiko ramybė. O dabar...

Panelē Polē pakilo rūsčiu veidu ir kietai suspaudusi lūpas. Žinoma, ji džiaugēsi esanti kilni moteris, ne tik žinanti savo pareigas, bet ir turinti tvirtą charakteri, kad galētu jas atlikti. Bet... Poliana! Koks juokingas vardas!